

Padesáté výročí koncertního turné Brněnského dětského sboru v Kanadě

Bylo to v červnu 1967, kdy přijel do Brna na krátký pobyt kanadský skladatel profesor *H. Klyne Headley* (1906–1995), aby zde studoval metody sbormistra Brněnského dětského sboru (BDS) *prof. PhDr. Františka Lýska, DrSc.* (1904–1978) při práci s dětmi od tří do patnácti let. Pro sbor pak zkomponoval rozsáhlou kantátu, která byla s mimořádným úspěchem provedena 2. června 1968 v Brně a 2. července téhož roku na 8. mezinárodní konferenci v Dijonu ve Francii. Headley byl výkony BDS tak nadšen, že společně se svojí ženou se stali prostředníky myšlenky kulturní výměnné akce *Children for Children – Děti dětem*. V rámci této akce se pak v červenci 1969 uskutečnilo šestnáctidenní koncertní turné komorní části BDS v kanadském státě Britská Kolumbie na západním pobřeží Pacifiku.

Sbor zpíval na univerzitách ve Vancouveru, ve Victorii i v parlamentu, pro vládu, v Gibbonsu a Pentictonu, v galérii umění a třicet minut v televizi. Po prvním koncertu v Gibbonsu byl zájem o koncerty takový, že se desítky zájemců do sálu už nedostaly, byly vždy přeplněné. Závěrečný koncert ve Vancouveru navštívily dva tisíce posluchačů. Kritika označovala interpretaci skladeb za příjemně šokující, intonaci, hlasy a jejich zabarvení za fenomenální. Byla-li sedadla obsazena, sedli si mladí do uliček mezi sedadly až ke klavíru a ke sbormistrovým nohám. To všechno, příliv nadšení publika a láska posluchačů, působilo na děti tak silně, že za zpěvu naší hymny v závěru koncertu měly oči plné slzí. S usazenými očima nás provázeli kanadští přátelé až na letištní plochu k odletu do vlasti.

Po padesáti letech vzpomínají na skvělé zážitky z Kanady dva přímí účastníci.

Turné v Kanadě dětskýma očima

Eva Novotná-Dáňová

Děšť šumí za okny a horké léto osvěžila bouřka. Kapky stékají z listů a já mám na jednu chvíli na vzpomínky. Je to už 50 let a přitom, jako by to bylo včera, když jsem se dozvěděla, že se podívám do Kanady. V Brněnském dětském sboru, který vedl prof. František Lýsek, se skutečně cestovalo do států, kam se v té době každý nepodíval. Cvičili jsme od roku 1968 jako blázni, učili jsme se anglické texty a celou řadu skladeb, aniž by kdokoli z nás tušil, co přichází a nač se chystáme. Individuální zkoušení a pěvecký maraton zdánlivě vrcholil natáčením skladby *One every springs* od kanadského hudebního skladatele prof. Headleyeho. Náročné pěvecké party podkreslené orchestrem ve výsledku vytvořily divokou nahrávku, ve které se promítaly indiánské kořeny skladatele, nespoutaný život a naprosto odlišné vnímání světa, než na jaké jsme byli zde zvyklí. Bylo to těžké a nádherné zdolat takovou výzvu. Ale ta nebyla poslední. Dál pokračovalo zkoušení, předzpívání, dřina a úsilí nepolevovalo, naopak se stupňovalo. Ale nikdo netušil důvod. Nakonec bylo vybráno 20 zpěváků. Už se píše rok 1969, ale také nová kapitola mého pěveckého života u prof. Lýska.

Náš sbor odjžděl na největší turné do Kanady, což bylo v té době nevídané. Letíme z Prahy do Londýna a dále kanadským letadlem do Edmontonu a odtud do Vancouveru. Tam na nás čekalo vřelé uvítání a vidina krásných koncertů. Velkým zážitkem bylo už to, že jsme bydleli v kanadských rodinách v tak odlišném prostředí a odlišným životem, než byl u nás. Největší zážitky nastaly v okamžiku koncertu v prostorách vancouverské university, kde působil prof. Headleye.

Koncerty začínaly vždy československou hymnou a v naplněných sálech se zpívala společně s mnoha českými emigranty, kteří přijížděli ze vzdálených oblastí Kanady, jen aby u toho mohli být a vidět krajany. Obrovské dojetí přicházelo obzvlášť v okamžiku, kdy jsme nastoupili v národních krojích. Dveře ze sálu byly otevřeny, aby se dostalo místo na každého návštěvníka. Nikdy jsem neviděla dojemnější a spontánnější atmosféru, kdy v celém sále znějí české písně v podání účinkujících i publika. Byl to pro mě velký okamžik, na který nikdy nezapomenu. Prožívali jsme krásné dny v jiném světě, než na který jsme byli zvyklí doma. Pozornosti se nám dostávalo i na ulicích a v rodinách, kde jsme bydleli. Následovaly další koncerty, a to v parlamentu Britské Columbie, kam jsme letěli letadlem do hlavního města Victorie. Kyjovské kroje udělaly své. Na ulicích se zastavovali lidé a fotili si nás, když jsme oblečení v krojích vystupovali z Cadillaců a přecházeli do koncertních sálů.

Zpívali jsme prakticky všude. Už cestou do Kanady prof. Lýsek uspořádal cca 10ti minutový koncert při přeletu nad Atlantikem. Když jsme zpívali *Pueri hebraeorum*, přidal se k nám dokonce operní zpěvák, jehož jméno si už nevybavím, a zpíval společně s námi. Paluba našeho letadla byla nadšena. Zpívali jsme i na lodi, kde jsme krátce koncertovali. Ne každý nesl dobře vzdalující se pevninu a houpající se palubu. Celá šťastná jsem byla v okamžiku, kdy loď zakotvila v přístavu a zjistila jsem, že se mi pod nohama nic nehoupe.

Po přiletu do Kanady jsme byli umístěni do rodin. Bylo jich hned několik, podle toho, kde jsme zrovna koncertovali. Bydlela jsem ve třech rodinách, kde nejraději vzpo-

minám na rodinu Wreightovu z Gibbonsu. Měli dvě děti a já byla překvapená, že ty děti domů přijížděly ze školy cadillacem a samy si ho i řídily. Tam jsem poprvé také viděla reklamy ve filmu, když jsme jednoho večera sledovali televizi. Nechápala jsem, co se děje, protože film najednou nedával smysl. A za 30 let se reklamy ve filmech objevily i u nás. Ve všech rodinách jsem se měla báječně. Jazyková bariéra nakonec nebyl takový problém, ruce a nohy se používaly prakticky v každé větě, ale vždycky jsme si bez problémů rozuměli. Kanadčané byli milí a vstřícní ke všem našim potřebám, kterých asi nebylo mnoho, když jsme přijeli z ČSSR.

Ve Vancouveru jsme se účastnili natáčení do televize. Tam jsem také viděla poprvé indiána. Měl na sobě nádherný indiánský oděv, čelenku s péry a k tomu hodinky na ruce. Nemohli jsme z něj spustit oči. Byl to jediný indián, kterého jsme viděli ve městě v tradičním oděvu. Točil ve studiu reklamy. Ještě jednou jsme pak viděli indiány, a to v rezervaci kam jsme jeli na výlet. Ale tito indiáni vypadali úplně jinak a také nečekaně. Žili v krásných domech a oblékali se jako každý jiný Kanadčan. Odlišovali se jen ostře řezanými rysy v obličejí. Ale vrátím se do televizního studia, kde se natáčel pořad s prof. Lýskem a prof. Headleyem o zpěvu, o pěvecké výuce, o hudbě. Sbor seděl v publiku. Ještě v době našeho pobytu v Kanadě byl pořad vysílán v televizi a tam jsem se poprvé viděla na obrazovce barevná.

Výrazným zážitkem bylo koncertování v parlamentu Britské Columbie. Koncert byl uspořádán pro vládní činitele a byli jsme následně pozváni na společnou večeři, ze které mám dodnes schovaný jídelní lístek.

Prof. Headley, na jehož pozvání jel sbor do Kanady, nás poctil pozváním k němu domů. Jeho dům stál hluboko v lesích. Byl to skutečně rozlehlý dům s prosklenými plochami. Hostitel nás přivítal s manželkou a dcerou, které pro nás nachystaly pohoštění. V hale jsme seděli na vysokém koberci a pan profesor nám pustil nahrávku své skladby *One every Spring*, kterou jsme natočili v Brně s orchestrem. Ještě teď mi běhá mráz po zádech, když si vzpomenu na tuto skladbu, která byla moderní, těžká a nádherná. Slyšela jsem ji tam poprvé vcelku jako posluchač. V Kanadě jsme tuto skladbu zpívali také, ale jen s klavírním doprovodem. Na toto setkání nezapomenu, bylo krásné a emotivní, slyšeli jsme naši práci, kterou jsme odvedli ve studiu v Brně, a teď naše hlasy zněly v Kanadě.

Pobyt v Kanadě uplynul jako voda, spousta vjemů, spousta zážitků, neuvěřitelně krásná a velká země s milými lidmi a spoustou krajanů, kteří neváhali a jezdili za námi na koncerty třeba i stovky kilometrů, jen aby slyšeli český jazyk a zazpívali si s námi československou hymnu. Neskutečné.... Neopakovatelné.... Díky prof. Lýskovi a zpívání v Brněnském dětském sboru jsem se dostala do velkého světa a zpívání je stále mojí srdeční záležitostí, zpívám i v současné době a přináší mi to velkou radost.

Ozvěny z Vancouveru

Jiří Klecker

Psal se červenec roku 1969... Dvaceti „lýskáčům“, tedy lépe řečeno zpěvákům Lýskova Brněnského dětského sboru bylo tehdy dopřáno prezentovat moravské dětské sborové umění ve vzdálené kanadské Britské Kolumbii.

Staříčkový letoun Dakota DC-9 nás poměrně hbitě a elegantně přenesl z Londýna až do Vancouveru.

Ocitli jsme se v přízni úžasných kanadských rodin, které nám po „bratrské“ okupaci v roce 1968 tolik fandily. Vozili nás buiky, cadillaky, pontiaky i jinými okřídlenými bouráky, připadali jsme si jako v jiném světě... Proháněli jsme se na motorovém člunu, piknikovali lososy, poprvé si zarajtovali na krotké kobylce...

Krásný čas jsem strávil v rodině lesního dělníka v osadě Gibsons. Rodina čítala devět dětí, po celý den měli puštěnou telku a k tomu nohy nahoře na stolečku... pro nás tehdy něco absolutně neobvyklého!!! Nejstarší pihatá dcera jménem Phyllis mně věnovala moje první elpíčko, které ještě dodnes hraje, i když už poněkud nostalgicky skřípe...

Největším vpravdě dojemným zážitkem bylo naše vystoupení v parlamentu Britské Kolumbie ve Victorii. Zpívali jsme v lidových krojích ve vysílání tamního rozhlasu, což byl obrovský úspěch. A byli jsme hrdí na to, že jsme si mohli krásně zanotovat v nám tolik blízké Kanadě...

Rádi vzpomínáme na mistrné umění našeho sbormistra, profesora Františka Lýska, bez něhož by se tento úžasný projekt nemohl vůbec uskutečnit. Famózního turné se zúčastnila rovněž dcera pana prof. Lýska, paní doc. Květuše Lepilová, jíž s obdivem a úctou věnuji i tyto řádky.